

**FOLKETINGET
STATSREVISORERNE**

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

**Juni 2024
– 17/2023**

**Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger**

Statens brug af fælles- statslige indkøbsaftaler

17/2023

Beretning om

statens brug af fælles- statslige indkøbsaftaler

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2024

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Finansministeren, erhvervsministeren, justitsministeren, kulturministeren og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri afgiver en redegørelse til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministrenes redegørelser.

På baggrund af ministrenes redegørelser og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i oktober 2024.

Ministrenes redegørelser, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorernes eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorernes Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2023, som afgives i februar 2025.

Statsrevisorernes bemærkning tager udgangspunkt i denne karakterskala:

Karakterskala

Positiv kritik	<ul style="list-style-type: none">• finder det meget/særdeles positivt• finder det positivt• finder det tilfredsstillende/er tilfredse med
Kritik under middel	<ul style="list-style-type: none">• finder det ikke helt tilfredsstillende
Middel kritik	<ul style="list-style-type: none">• finder det utilfredsstillende/er utilfredse med• påpeger/understreger/henstiller/forventer• beklager/finder det bekymrende/foruroligende
Skarp kritik	<ul style="list-style-type: none">• kritiserer/finder det kritisabelt/kritiserer skarpt/indskærper• påtaler/påtaler skarpt
Skarpeste kritik	<ul style="list-style-type: none">• påtaler skarpt og henleder særligt Folketingets opmærksomhed på

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf.: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

ISSN: 2245-3008
ISBN online 978-87-7434-841-2

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om statens brug af fællesstatslige indkøbsaftaler

Staten køber årligt varer for ca. 5 mia. kr. hos de leverandører, der er indgået fællesstatslige indkøbsaftaler med. Formålet med aftalerne er, at staten opnår bedre priser og vilkår. Ministerierne har pligt til at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler i det omfang, det er angivet i de enkelte aftaler.

Formålet med undersøgelsen - som er stikprøvebaseret - er at vurdere, om Justitsministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Fødevarerministeriet i tilfredsstillende grad bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler. Ministerierne er udvalgt blandt de ministerier, der har den største indkøbsvolumen i 2022 inden for indkøbskategorier, som er dækket af de fællesstatslige indkøbsaftaler.

Statsrevisorerne finder det ikke helt tilfredsstillende, at Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Fødevarerministeriet i flere tilfælde ikke har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler, hvor de er forpligtet til det. Derved er der risiko for, at de 3 ministerier har købt for dyrt ind.

Statsrevisorerne konstaterer, at Justitsministeriet og Finansministeriet i henholdsvis ca. 95 % og ca. 98 % af deres indkøb har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Dette finder Statsrevisorerne tilfredsstillende.

Statsrevisorerne hæfter sig ved følgende undersøgelsesresultater:

- Kulturministeriet har ikke brugt aftalerne i ca. 26 % af de indkøb, hvor ministeriet er forpligtet til det. Fødevarerministeriet og Erhvervsministeriet har ikke brugt aftalerne i ca. 18 % og ca. 19 % af ministeriernes indkøb.
- Bortset fra Justitsministeriet har alle undersøgte ministerier fælles retningslinjer, som informerer departementet og de underliggende institutioner om aftalerne og reglerne for indkøb.

Statsrevisorerne

10. juni 2024

Mette Abildgaard
Leif Lahn Jensen
Mikkel Irminger Sarbo
Serdal Benli
Lars Christian Lilleholt
Monika Rubin

- Erhvervsministeriet har ikke fulgt op på brugen af leverandørerne på aftalerne.
- Ingen af ministerierne undersøger, om institutionerne rent faktisk køber de varer, som er omfattet af aftalerne.

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion og konklusion	1
1.1. Formål og konklusion.....	1
1.2. Baggrund.....	3
1.3. Vurderingskriterier, metode og afgrænsning.....	5
2. Statslige institutioners brug af fælles indkøbsaftaler	7
2.1. Ministeriernes brug af de fællesstatslige indkøbsaftaler	7
2.2. Ministeriernes aktiviteter for at understøtte brugen af fællesstatslige indkøbsaftaler	10
Bilag 1. Metodisk tilgang	14
Bilag 2. Beskrivelse af kategorisering til brug for ministeriernes gennemgang af indkøb	19

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til denne undersøgelse og afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionens mandat til at gennemføre undersøgelsen følger af § 2, stk. 1, nr. 1, jf. § 3 i rigsrevisorloven.

Beretningen vedrører finanslovens § 7. Finansministeriet, § 8. Erhvervsministeriet, § 11. Justitsministeriet, § 21. Kulturministeriet og § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

I undersøgelsesperioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023 har der været følgende ministre:

Finansministeriet:

Nicolai Wammen: juni 2019 -

Erhvervsministeriet:

Simon Kollerup: juni 2019 - december 2022

Morten Bødskov: december 2022 -

Justitsministeriet:

Mattias Tesfaye: maj 2022 - december 2022

Peter Hummelgaard: december 2022 -

Kulturministeriet:

Ane Halsboe-Jørgensen: august 2021 - december 2022

Jakob Engel-Schmidt: december 2022 -

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri:

Rasmus Prehn: november 2020 - december 2022

Jacob Jensen: december 2022 -

Beretningen har i udkast været forelagt Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Kulturministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Ministeriernes bemærkninger er i videst muligt omfang afspejlet i beretningen.

1. Introduktion og konklusion

1.1. Formål og konklusion

1. Staten køber hvert år varer og tjenesteydelser for et betydeligt beløb. Cirkulære om indkøb i staten (herefter indkøbscirkulæret) har siden 2000 pålagt statens institutioner at bruge fællesstatslige indkøbsaftaler, når de køber bestemte varer og tjenesteydelser (herefter varer). Finansministeriet har estimeret, at der årligt købes ind for ca. 5 mia. kr. på disse aftaler.

En fællesstatslig indkøbsaftale er en aftale, som staten indgår med én eller flere leverandører for en periode. Aftalen forpligter staten til kun at købe en given vare hos de leverandører, som aftalen er indgået med. Leverandørerne forpligter sig samtidig til at kunne levere varen til en bestemt pris og kvalitet. En aftale indgås typisk på områder, hvor statens indkøbsbehov er ens på tværs af institutionerne, og hvor der derfor er tale om indkøb af standardvarer. Det vil ofte være indkøb, som ministerierne foretager regelmæssigt, fx kontorartikler, telefoner, computere og rengøring. I 2023 var der 32 fællesstatslige indkøbsaftaler.

Formålet med aftalerne er, at staten opnår bedre priser og vilkår. Hvis ministerierne ikke bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler, er der en risiko for, at staten køber for dyrt ind.

Der foreligger ikke opgørelser af, i hvor høj grad ministerierne rent faktisk køber varer på de fællesstatslige aftaler (varecompliance). Økonomistyrelsen opgør kun, i hvor høj grad ministerierne bruger de leverandører, som aftalerne er indgået med (leverandør-compliance).

2. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om 5 udvalgte ministerier i tilfredsstillende grad bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler. Vi besvarer følgende spørgsmål i beretningen:

- Har ministerierne brugt fællesstatslige indkøbsaftaler ved de indkøb, hvor de er forpligtet til det?
- Har ministerierne understøttet, at de bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler?

Når undersøgelsen alene omfatter 5 ministerier, skyldes det, at undersøgelsen kun har kunnet gennemføres ved manuelt at kategorisere hvert enkelt indkøb. De udvalgte 5 ministerier er blandt de største indkøbere i staten.

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til undersøgelsen i marts 2023.

Fællesstatslige indkøbsaftaler

Fællesstatslige indkøbsaftaler betegnes i cirkulære om indkøb i staten som centralt koordinerede aftaler. Aftalerne kan indgås af Økonomistyrelsen, af Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S (SKI) og af andre efter aftale med Økonomistyrelsen. Hovedparten af aftalerne er indgået af SKI og Økonomistyrelsen.

Definitionen på et indkøb

Vi definerer i denne undersøgelse et indkøb som forløbet fra bestillingen af en vare hos leverandøren, til varen er modtaget og betalt.

De 5 udvalgte ministerier

De 5 udvalgte ministerier er:

- Justitsministeriet
- Finansministeriet
- Erhvervsministeriet
- Kulturministeriet
- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (herefter Fødevareministeriet).

Hovedkonklusion

2 af de 5 udvalgte ministerier har i tilfredsstillende grad brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler. Det gælder ikke for de 3 resterende ministerier. Dette finder Rigsrevisionen ikke tilfredsstillende. Konsekvensen er, at staten ikke opnår det fulde besparelspotentiale, der er ved at bruge indkøbsaftalerne.

Justitsministeriet og Finansministeriet har i meget høj grad brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler. Kulturministeriet, Erhvervsministeriet og Fødevareministeriet har i mindre grad brugt aftalerne

Justitsministeriet og Finansministeriet har i henholdsvis ca. 95 % og ca. 98 % af deres indkøb brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Kulturministeriet har ikke brugt aftalerne i ca. 26 % af de indkøb, hvor ministeriet er forpligtet til det. Fødevareministeriet og Erhvervsministeriet har ikke brugt aftalerne i ca. 18 % og ca. 19 % af ministeriernes indkøb. Opgørelsen er behæftet med en vis usikkerhed, da den er stikprøvebaseret.

De fleste af ministerierne har understøttet, at de fællesstatslige indkøbsaftaler bliver brugt

Bortset fra Justitsministeriet har alle undersøgte ministerier fælles retningslinjer, som informerer departementet og de underliggende institutioner om aftalerne og reglerne for indkøb.

Justitsministeriet, Fødevareministeriet og Kulturministeriet har fulgt op på brugen af leverandørerne på aftalerne. Finansministeriet har ikke en fast procedure for opfølgning, men har fulgt op på ad hoc-basis. Erhvervsministeriet har ikke fulgt op på brugen af leverandørerne på aftalerne.

Ingen ministerier undersøger, om institutionerne rent faktisk køber de varer, som er omfattet af aftalerne.

Kulturministeriet, Erhvervsministeriet og Fødevareministeriet, som i mindre grad har brugt aftalerne, bør afsøge mere effektive metoder til at sikre, at de køber ind på aftalerne.

1.2. Baggrund

3. Staten køber årligt varer for ca. 5 mia. kr. hos de leverandører, der er indgået fællesstatslige indkøbsaftaler med. Ministerierne skal følge reglerne i indkøbscirkulæret, som har været gældende siden 2000. Af cirkulæret fremgår det, at ministerierne har pligt til at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler i det omfang, det er angivet i de enkelte aftaler. Boks 1 viser de 32 fællesstatslige indkøbsaftaler i Statens Indkøbsprogram, der var gældende i 2023.

Boks 1

Fællesstatslige indkøbsaftaler i Statens Indkøbsprogram

- AIA/ADK-aftalen (alarmer og adgangskontrol)
- AV-udstyr
- biler
- brændstof og fyringsolie
- computere og it-tilbehør - herunder forbrugsstoffer og datatilbehør
- datakommunikationsaftalen
- elevatorservice
- flyrejser
- flytteaftalen
- forbrugsartikler
- hotelophold – DK
- kammeradvokataftalen
- kommunikationsprodukter og -løsninger
- konferencer, seminarer og møder
- kontorartikler – herunder papir i ark
- kontrolcentralaftalen
- kopi og print
- lyskilder
- medieovervågningsaftalen
- møbler
- Oracle-aftalen
- projektledelsesaftalen
- rejsebureauaftalen
- rengøringsaftalen
- servere og storage
- standardsoftware-aftalen
- storkøkkenudstyr
- tablets
- tele og data – telefoniydelse: mobiltelefoni, fastnettelefoni, mobilt bredbånd og telefonivarer (mobiltelefoner og mobile modemmer)
- trykkeriaftalen
- vagtaftalen
- vejsalt og bæredygtige tømidler.

Note: I dag er der 27 fællesstatslige indkøbsaftaler, idet 5 er overgået til Bygningsstyrelsens samlede facility management -løsning.

Kilde: Økonomistyrelsen.

Opfølgning på, om indkøbsaftalerne bliver brugt

4. Økonomistyrelsen sender kvartalsrapporter til ministerierne med en opgørelse af, i hvilken grad ministerierne køber varer hos de leverandører, som staten har indgået aftaler med. Økonomistyrelsen opgør en såkaldt leverandørcompliance, jf. boks 2.

Boks 2

Økonomistyrelsens opgørelse af compliance (leverandørcompliance)

Økonomistyrelsen opgør compliance som det beløb, et ministerie eller en institution køber varer for hos leverandører, der er indgået aftaler med, set i forhold til ministeriets eller institutionens samlede indkøb (opgjort i kr.).

Økonomistyrelsen bruger leverandørcompliance som en indikator for, i hvor høj grad statens institutioner efterlever indkøbsreglerne ved at bruge de leverandører, der er på indkøbsaftalerne, når institutionerne er forpligtet til det.

Kilde: Økonomistyrelsen.

En høj leverandørcompliance viser, at en stor del af de indkøb, et ministerie eller en statslig institution foretager, er købt hos de *leverandører*, som findes på de fællesstatslige indkøbsaftaler inden for de indkøbskategorier, som aftalerne dækker.

Økonomistyrelsens opgørelser viser dog ikke, i hvilket omfang ministerierne rent faktisk køber de *varer*, der er omfattet af indkøbsaftalerne. Det betyder, at indkøb, som ikke lever op til reglerne i indkøbsaftalerne, fordi ministerierne har købt varer, som ikke er på aftalerne, i Økonomistyrelsens opgørelser i nogle tilfælde vil fremstå, som om institutionerne følger indkøbsreglerne. Økonomistyrelsens opgørelser er derfor ikke retvisende for, om indkøbsaftalerne er overholdt.

Årsagen til, at Økonomistyrelsen ikke opgør, om ministerierne rent faktisk køber de varer, som er på aftalerne (varecompliance), er, at styrelsen ikke har et tilstrækkeligt datagrundlag til at opgøre dette.

Denne undersøgelse handler om, i hvilket omfang ministerierne køber de varer, som er på de fællesstatslige indkøbsaftaler, hvor de er forpligtet til det, og altså ikke blot bruger de leverandører, som er omfattet af aftalerne. Dette er ikke tidligere undersøgt i større omfang.

1.3. Vurderingskriterier, metode og afgrænsning

Vurderingskriterier

5. Statens brug af fællesstatslige indkøbsaftaler er reguleret ved Finansministeriets indkøbscirkulære.

6. Vi undersøger, om ministerierne har brugt fællesstatslige indkøbsaftaler ved de indkøb, hvor de er forpligtet til det i henhold til indkøbscirkulæret. Dette behandles i afsnit 2.1.

Vi undersøger desuden, om ministerierne har understøttet, at de bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler. Dette behandles i afsnit 2.2.

Metode

Stikprøven og beregningen af ministeriernes brug af indkøbsaftalerne

7. Vores undersøgelse er baseret på en gennemgang af en stikprøve på i alt 600 indkøb fordelt med 120 indkøb på hvert af de 5 ministerområder.

Justitsministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Fødevareministeriet indgår i undersøgelsen. Ministerierne er udvalgt blandt de 7 ministerier, der har den største indkøbsvolumen i 2022 inden for indkøbskategorier, som er dækket af fællesstatslige indkøbsaftaler. Vi har fravalgt 2 ministerier, fordi der i et vist omfang gælder særlige regler for disse ministeriers indkøb (jf. bilag 1).

8. Vi har trukket stikprøven af ministeriernes indkøb ved simpel tilfældig udvælgelse. I de data, som har udgjort grundlaget for udvælgelsen af stikprøven, er det ikke fremgået, om et indkøb er dækket af en fællesstatslig indkøbsaftale. Den udvalgte stikprøve omfatter derfor 247 indkøb, som ikke er dækket af en fællesstatslig indkøbsaftale. Disse indkøb har vi frasorteret, når vi har beregnet, i hvilket omfang ministerierne bruger indkøbsaftalerne. Det fremgår af boks 3, hvordan vi har beregnet dette.

Boks 3

Rigsrevisionens opgørelse af ministeriernes brug af indkøbsaftalerne på baggrund af den valgte stikprøve (varecompliance)

Vi har opgjort antallet af indkøb i stikprøven, som enten er foretaget på en fællesstatslig indkøbsaftale eller uden for en fællesstatslig aftale, hvis årsagen til købet uden for aftale er dokumenteret. Dette antal har vi sat i forhold til det samlede antal indkøb i stikprøven, dog har vi frasorteret de indkøb af varer, som ikke findes på en fællesstatslig aftale, og de indkøb, hvor ministerierne ikke har kunnet finde oplysninger om købet. Sidstnævnte er kun forekommet i få tilfælde. Opgørelsen er således baseret på antal indkøb og ikke på indkøbenes økonomiske omfang.

9. Vores metode sikrer, at stikprøven er repræsentativ for de 5 ministeriers køb af varer i den undersøgte periode. Dermed kan vi generalisere undersøgelsesresultaterne fra stikprøven til hvert af de 5 ministeriers samlede indkøb på området inden for en vis usikkerhedsmargin.

De statslige indkøbscirkulærer

Der har været 2 statslige indkøbscirkulærer i undersøgelsesperioden:

- indkøbscirkulære nr. 9749 gældende fra 2. september 2019 frem til 13. juni 2023
- indkøbscirkulære nr. 9474 gældende fra 13. juni 2023.

Begge cirkulærer forpligter ministerierne til at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler.

10. Kulturministeriet har oplyst, at ministeriet på grund af stikprøvens størrelse finder det usikkert, om det kan konkluderes, at Kulturministeriet i mindre grad bruger indkøbsaftalerne. Rigsrevisionen bemærker, at usikkerheden udtrykt i stikprøvernes konfidensintervaller ikke vil kunne ændre på undersøgelsens konklusion om, at Kulturministeriet i mindre grad har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler. Stikprøvernes konfidensintervaller for ministerierne er angivet i figur 1 og uddybet i bilag 1.

Gennemgang af oplysninger om ministeriernes indkøb

11. Vi har gennemgået ministeriernes indkøb ved, at vi i første omgang har bedt ministerierne besvare, om hvert indkøb i stikprøven er sket på en fællesstatslig indkøbsaftale, og derudover har vi også bedt ministerierne dokumentere det i besvarelsen. Ministerierne har haft 5 svarmuligheder (jf. bilag 2). Efterfølgende har vi gennemgået og taget stilling til ministeriernes svar, når vi har kategoriseret ministeriernes indkøb.

Øvrigt materiale i undersøgelsen

12. Ud over data om ministeriernes indkøb og udgifter til indkøb har vi rekvireret materiale om ministeriernes aktiviteter for at understøtte, at de underliggende institutioner bruger statslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Vi har i den forbindelse rekvireret materiale om ministeriernes fælles retningslinjer, som beskriver regelgrundlaget for indkøb. Vi har også rekvireret materiale, der viser, om ministerierne følger op på, at de underliggende institutioner overholder reglerne, herunder bruger fællesstatslige indkøbsaftaler, hvor de er forpligtet til det.

Undersøgelsens metode er uddybet yderligere i bilag 1. Bilag 2 indeholder en beskrivelse af det materiale, som vi har sendt til ministerierne til brug for deres gennemgang af indkøbene i stikprøven.

13. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, jf. bilag 1.

Afgrænsning

14. Undersøgelsen er afgrænset til de indkøb, som ministerierne har foretaget i perioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023. Vi har med denne afgrænsning inddraget de senest tilgængelige data og dermed opnået det mest aktuelle billede af ministeriernes indkøb.

Det har ikke været muligt på forhånd at afgrænse ministeriernes indkøb til de indkøb, hvor ministerierne er forpligtet til at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler. Derfor har vi på baggrund af oplysninger om, hvilke indkøbskategorier de fællesstatslige indkøbsaftaler vedrører, afgrænset ministeriernes indkøb til de indkøb, som ministerierne har foretaget inden for indkøbskategorier, hvor der er indgået fællesstatslige indkøbsaftaler.

2. Statslige institutioners brug af fælles indkøbsaftaler

2.1. Ministeriernes brug af de fællesstatslige indkøbsaftaler

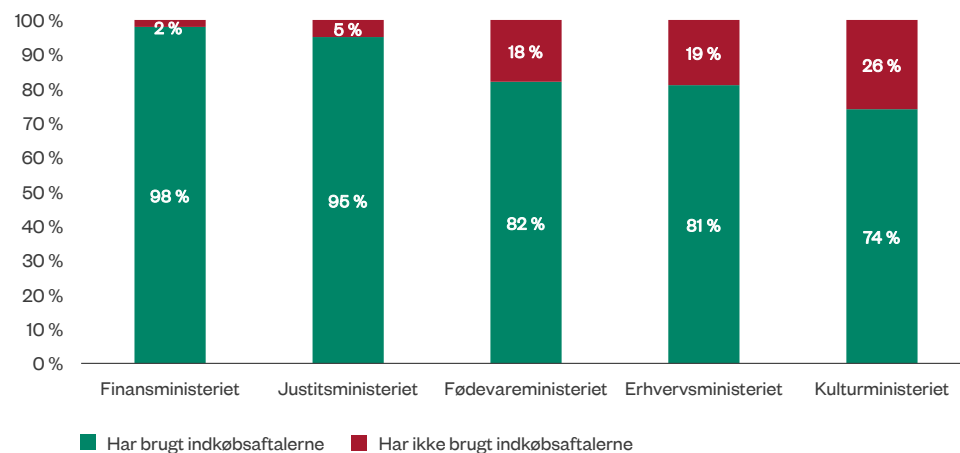
15. Vi har undersøgt, om ministerierne har brugt fællesstatslige indkøbsaftaler ved de indkøb, hvor de er forpligtet til det.

Undersøgelsen viser et blandet billede af ministeriernes brug af aftalerne.

Ministeriernes varecompliance

16. Figur 1 viser, i hvor høj grad de 5 ministerier har købt varer på de fællesstatslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Vi har opgjort, i hvor høj grad ministerierne enten har købt varen på aftalen eller har begrundet og dokumenteret årsagen til, at varen er købt uden for aftalen.

Figur 1
Ministeriernes køb af varer på fællesstatslige indkøbsaftaler

Note: Figuren er baseret på 353 indkøb fordelt på de 5 ministerier. 247 af de 600 indkøb er udgået af opgørelsen, da indkøbene ikke var dækket af indkøbsaftaler. Da der er tale om en stikprøve, har vi beregnet, at ministeriernes andele af indkøb, hvor der ikke er brugt indkøbsaftaler (vist med rød) med 95 % sandsynlighed ligger inden for følgende intervaller i populationen: Finansministeriet (0 %-5 %), Justitsministeriet (0 %-11 %), Fødevareministeriet (9 %-28 %), Erhvervsministeriet (9 %-28 %) og Kulturministeriet (15 %-38 %). Den del af ministeriernes indkøb, som ikke er købt på aftalerne, er udtryk for, at ministerierne ikke har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler samtidig med, at ministerierne ikke har begrundet og dokumenteret, hvorfor købet er foretaget uden for en fællesstatslig indkøbsaftale.

Kilde: Rigsrevisionens stikprøve.

Det fremgår af figur 1, at Finansministeriet og Justitsministeriet i henholdsvis 2 % og 5 % af de indkøb, hvor de er forpligtet til det, ikke har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler. De 2 ministerier har dermed i meget høj grad brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler, hvor de er forpligtet til det.

Kulturministeriet er det ministerie, der i flest tilfælde ikke har brugt de fællesstatslige indkøbsaftaler, hvor de er forpligtet til det. Kulturministeriet har i 26 % af indkøbene hverken købt på aftalen eller dokumenteret årsagen til, at ministeriet har købt uden for aftalen.

Fødevareministeriet har i 18 % af indkøbene hverken købt på aftalen eller dokumenteret årsagen til, at ministeriet har købt uden for aftalen. For Erhvervsministeriet drejer det sig om 19 %.

17. Baseret på vores stikprøvegenngang viser vi i boks 4 eksempler på mulige besparelser ved at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler.

Boks 4**Eksempler på mulige besparelser ved at bruge de fællesstatslige indkøbsaftaler**

En statslig institution har købt bordplader, der er 3-4 gange dyrere, end hvis institutionen havde købt nogenlunde tilsvarende bordplader på indkøbsaftalen for møbler.

En statslig institution har købt tape til en labelmaskine, der er ca. 7 gange dyrere, end hvis institutionen havde købt tapen på indkøbsaftalen for kontorartikler – herunder papir i ark. En anden statslig institution har købt plastikcharteks, der er ca. 4 gange dyrere, end hvis institutionen havde købt dem på indkøbsaftalen for kontorartikler.

I eksemplerne, hvor kontorartikler ikke er købt på indkøbsaftalen, er varerne faktisk købt hos en leverandør, som er omfattet af indkøbsaftalen. Det betyder, at i en opgørelse af leverandørcompliance, vil disse indkøb fremstå som købt i henhold til indkøbsaftalerne. Eksemplerne illustrerer dermed også problemet ved kun at opgøre leverandørcompliance som indikator for institutionernes overholdelse af indkøbsaftalerne.

Kilde: Rigsrevisionens stikprøve.

Eksemplerne i boks 4 viser, at når ministerierne bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler, kan det give besparelser i form af en lavere pris for varen.

Kulturministeriet har oplyst, at risikoen for mistede besparelser som følge af, at ministeriet ikke bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler, efter ministeriets vurdering er begrænset. Ministeriet lægger bl.a. til grund for sin vurdering, at der på ministeriets område generelt er mange mindre indkøb, og at de indkøb, som Rigsrevisionen i denne undersøgelse vurderer ikke lever op til indkøbsaftalerne, også vedrører mindre beløb.

Rigsrevisionen skal hertil bemærke, at de fællesstatslige indkøbsaftaler ofte vedrører standardvarer, hvoraf nogle har lave enhedspriser, men købes regelmæssigt af mange institutioner på tværs af staten. Derfor vil en øget brug af aftalerne samlet set kunne tilvejebringe større besparelser for staten.

Herudover skal Rigsrevisionen bemærke, at brug af aftalerne også kan give andre besparelser for ministerierne. For det første kan ministerierne reducere deres transaktionsomkostninger, idet markedet allerede er afdækket i forbindelse med, at aftalerne er indgået. Ministerierne kan derfor hurtigere finde den relevante vare uden at skulle afdække hele markedet.

For det andet vil statens forhandlingsposition over for leverandører styrkes, jo mere ministerierne bruger aftalerne. Når aftalerne skal genudbydes, vil staten derfor alt andet lige få bedre priser, hvis ministerierne i høj grad har brugt aftalerne.

2.2. Ministeriernes aktiviteter for at understøtte brugen af fællesstatslige indkøbsaftaler

18. Vi har undersøgt, i hvilket omfang ministerierne understøtter, at de underliggende institutioner bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler.

Undersøgelsen viser, at de fleste af ministerierne understøtter, at institutionerne bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Kulturministeriet, Erhvervsministeriet og Fødevarerministeriet, som i mindre grad har brugt aftalerne, bør afsøge mere effektive metoder til at sikre, at de køber ind på aftalerne.

Rammerne for ministeriernes indkøb

19. Vi har undersøgt, i hvilket omfang ministerierne understøtter institutionerne i at bruge indkøbsaftalerne ved at beskrive krav til indkøb i en fælles indkøbspolitik eller i fælles retningslinjer for ministeriet.

Indkøbscirkulæret fastsætter ikke krav til ministeriernes understøttende aktiviteter, og i praksis kan det ske på forskellige måder. Vi har i undersøgelsen taget udgangspunkt i redskaber, som nogle af ministerierne allerede bruger. Det kan fx være en fælles indkøbspolitik, som angiver, hvilke regler institutionerne skal leve op til, og hvad der skal dokumenteres, når institutionerne ikke bruger fællesstatslige aftaler, hvor de er forpligtet til det.

Tabel 1 viser, i hvilket omfang ministerierne har beskrevet regelgrundlaget for indkøb i en fælles indkøbspolitik eller i fælles retningslinjer for ministeriet. Tabellen viser desuden, i hvilket omfang ministerierne har retningslinjer for dokumentation i tilfælde, hvor institutionerne ikke bruger fællesstatslige aftaler.

Tabel 1
Krav og rammer for indkøb i ministeriernes indkøbspolitikker og retningslinjer

Ministerie	Regelgrundlaget for brug af fællesstatslige indkøbsaftaler er beskrevet i ministeriets indkøbspolitik/retningslinjer	Retningslinjer for dokumentation i tilfælde, hvor ministerierne ikke bruger fællesstatslige aftaler
Kulturministeriet	✓	✓
Fødevarerministeriet	✓	✓
Erhvervsministeriet	✓	✓
Finansministeriet	✓	✗✓
Justitsministeriet	✗	✗

✓ Opfyldt ✗✓ Delvist opfyldt ✗ Ikke opfyldt

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra ministerierne.

Som det fremgår af tabel 1, har Kulturministeriet, Fødevareministeriet og Erhvervsministeriet retningslinjer, der beskriver det regelgrundlag, som gælder for ministeriernes indkøb, herunder forpligtelsen til at bruge fællesstatslige indkøbsaftaler. Det fremgår desuden, at ministerierne har retningslinjer for dokumentation af indkøb, når ministerierne ikke har brugt fællesstatslige aftaler, hvor de er forpligtet til det. Ministerierne skal således dokumentere og begrunde årsagerne til, at de fællesstatslige indkøbsaftaler ikke er brugt.

Finansministeriet har også retningslinjer, som beskriver regelgrundlaget for brugen af fællesstatslige indkøbsaftaler. Finansministeriet har oplyst, at ministeriet anbefaler, at institutionerne dokumenterer, hver gang der foretages et indkøb. Der er dog med denne anbefaling ikke tale om egentlige retningslinjer, som beskriver dokumentationskravene.

Justitsministeriet har ikke en fælles indkøbspolitik eller fælles retningslinjer for ministeriet, som beskriver rammerne for indkøb. Justitsministeriet har oplyst, at ministeriets organisering af indkøb er kendetegnet ved en høj grad af decentralisering, og at de store institutioner – politiet og Kriminalforsorgen – har egne indkøbspolitikker, som understøtter, at institutionerne bruger de fællesstatslige indkøbsaftaler, når de er forpligtet til det. Ministeriet vil imidlertid på baggrund af Rigsrevisionens beretning tage initiativ til at udarbejde fælles retningslinjer for rammerne for indkøb, som dækker hele ministerområdet.

Ministeriernes opfølgning på institutionernes brug af indkøbsaftalerne

20. Vi har også undersøgt, om ministerierne følger op på deres indkøb. Der er ikke fastsat krav i indkøbscirkulæret om, at ministerierne fra centralt hold skal følge op på institutionernes indkøb. Opfølgning kan imidlertid understøtte, at institutionerne lever op til indkøbsreglerne, fordi eventuelt manglende efterlevelse af reglerne herved bliver synliggjort. Særligt i de tilfælde, hvor ministerierne i mindre grad bruger indkøbsaftalerne, kan det være vigtigt, at ministerierne følger op.

Ingen af ministerierne følger op på, om institutionerne køber de varer, der er omfattet af aftalerne – kun om institutionerne bruger de leverandører, der er omfattet af aftalerne.

Finansministeriet har oplyst, at de er i gang med at implementere et nyt digitalt indkøbsindsystem (Statens Digitale Indkøb), som skal give mulighed for at kunne opgøre varecompliance for statens indkøb. Systemet forventes endeligt implementeret i sommeren 2025.

Tabel 2 viser, om ministerierne følger op på institutionernes indkøb, og hvordan denne opfølgning er tilrettelagt. Vi har undersøgt, om ministerierne løbende følger op på institutionernes leverandørcompliance, og om institutionerne skal forklare, når data viser, at institutionerne i mindre grad bruger fællesstatslige indkøbsaftaler. Vi har også undersøgt, om institutionerne skal komme med forslag til forbedringer ved lav compliance.

Tabel 2
Ministeriernes opfølgning på indkøb på tværs af ministerområdet

Ministerie	Løbende opfølgning	Forklaring ved afvigelse skal angives	Forbedringstiltag skal angives
Kulturministeriet	✓	✓	✓
Fødevarerministeriet	✓	✓	✓
Erhvervsministeriet	✗	✗	✗
Finansministeriet	✗✓	✗✓	✗✓
Justitsministeriet	✓	✓	✓

✓ Opfyldt ✗ Delvist opfyldt ✗ Ikke opfyldt

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af dokumentation fra ministerierne.

Som det fremgår af tabel 2, følger Kulturministeriet, Fødevarerministeriet og Justitsministeriet løbende op på, om institutionerne overholder indkøbsreglerne.

De 3 ministerier modtager rapporter fra Økonomistyrelsen, hvor institutionernes andel af indkøb hos leverandører, der er indgået aftale med, bliver opgjort. Rapporterne sendes til institutionerne under det enkelte ministerie.

Ministeriernes centrale indkøbsenheder beder institutionerne om at forholde sig til rapporterne, herunder at institutionerne justerer tallene, hvis institutionerne finder, at opgørelserne er forkerte. De 3 ministerier beder endvidere institutionerne om at forklare manglende brug af indkøbsaftalerne og om eventuelle forbedringsforslag.

Finansministeriet har oplyst, at ministeriets opfølgning i praksis foregår ved, at ministeriets centrale indkøbsenhed løbende overvåger brugen af indkøbsaftaler via opgørelserne fra Økonomistyrelsen og via ministeriets egne data. I det omfang, der konstateres udfordringer, er der en dialog med den relevante institution og eventuelt med indkøbsschefen for den pågældende institution. Opfølgningen sker ad hoc, og der er ikke en fast og dermed ensartet procedure for opfølgningen. Vi vurderer derfor, at Finansministeriet kun delvist har fulgt op på brugen af indkøbsaftalerne.

Erhvervsministeriet følger ikke op på institutionernes brug af indkøbsaftalerne på tværs af ministeriet.

Kulturministeriet har oplyst, at de løbende følger op på deres brug af de fællesstatslige indkøbsaftaler. Ministeriet finder på den baggrund ikke for nuværende behov for at iværksætte nye større tiltag på området. Dette skal også ses i lyset af de begrænsede administrative resurser, som mange af institutionerne på Kulturministeriets område råder over, samt den generelle fokus på afbureaukratisering i den offentlige sektor, som bl.a. kommer til udtryk i regeringens 2030-plan. Ministeriet vil dog tage beretningens konklusioner med i det videre arbejde.

Rigsrevisionen, den 29. maj 2024

Birgitte Hansen

/Niels Kjøller Petersen

Bilag 1. Metodisk tilgang

Undersøgelsen bygger på en gennemgang af en stikprøve på 600 indkøb af varer inden for 5 ministerområder i perioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023. Derudover bygger undersøgelsen på en gennemgang af dokumenter vedrørende ministeriernes koordinerende aktiviteter for indkøb på tværs af ministerområderne, herunder indkøbspolitikker og fælles retningslinjer.

Væsentlige dokumenter

Vi har gennemgået en række dokumenter, herunder:

- cirkulærerne om indkøb i staten (CIR1H nr. 9474 af 13/06/2023 og CIR1H nr. 9749 af 02/09/2019)
- ministeriernes indkøbspolitik og fælles retningslinjer
- Økonomistyrelsens rapporter for leverandørcompliance
- ministeriernes koncept for tilsyn
- ministeriernes dokumentation for indkøbene i stikprøven.

Formålet med gennemgangen har været at få indsigt i og dokumentation for ministeriernes retningslinjer og opfølgning på indkøb.

Population og stikprøve for ministeriernes indkøb

Undersøgelsens resultater bygger på stikprøveudtræk af indkøb hos: Justitsministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Fødevareministeriet. Stikprøverne danner grundlag for at opgøre de 5 ministeriers compliance i forhold til at bruge de fælles statslige indkøbsaftaler. Metoden er valgt, fordi registerdata ikke indeholder oplysninger om, hvorvidt et indkøb er omfattet af og købt på en indkøbsaftale. Stikprøven giver mulighed for at undersøge området ved hjælp af sagsgennemgang af de 5 ministeriers indkøb.

Vi definerer et indkøb som forløbet fra bestillingen af en vare hos leverandøren, til varen er modtaget og betalt. Dvs. at et indkøb på en fællesstatslig indkøbsaftale for det første betyder, at varen findes på aftalen og er bestilt hos en leverandør på aftalen. For det andet, at ministeriet ved modtagelsen af varen har sikret sig, at det leverede svarer til det bestilte, og at prisen er korrekt.

Populationen af ministeriernes indkøb

Data for de statslige indkøb er trukket af Økonomistyrelsen fra styrelsens centrale database IA_DV og leveret til Rigsrevisionen. Data indeholder alle de indkøb, som er foretaget af de 5 ministerier i perioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023.

På baggrund af Økonomistyrelsens data har vi afgrænset data yderligere til indkøbskategorier, hvor der ifølge Økonomistyrelsens opgørelser er tilknyttet én eller flere fællesstatslige indkøbsaftaler. Det har vi gjort, fordi vi har ønsket kun at udtrække stikprøven blandt de områder, som er aftaledækket.

Vi har herefter rensset data, så indkøb, hvor der ikke er angivet en fakturadato, er frasorteret. Vi har desuden for hvert ministerie afgrænset os fra de institutioner med de mindste forbrug, og som tilsammen udgør mindre end 10 % af ministeriernes samlede forbrug. Det har vi gjort af praktiske årsager for at reducere antallet af institutioner i undersøgelsen og dermed begrænse antallet af kontakter i vores gennemgang. Vi vurderer, at dette ikke har betydning for undersøgelsens resultater.

De 5 ministerier er valgt ud fra deres økonomiske væsentlighed og dermed ud fra, hvor meget de har købt inden for indkøbskategorierne i perioden.

Indkøbskategorierne er den måde, som indkøb er opdelt på rent regnskabsmæssigt. Der er indgået indkøbsaftaler, som dækker en del af indkøbskategorierne, men ikke nødvendigvis hele kategorien. Vores undersøgelse omfatter indkøbskategorier inden for områderne: *diverse tjenesteydelser* (fx kurser, undervisning og foredrag), *diverse varekøb* (fx rengørings- og forbrugsartikler), *energi mv.* (fx brændstof), *it-varer* (fx it-software og it-licenser), *kontorhold* (fx kontorartikler), *kontormaskiner* (fx multifunktionsmaskiner og printere), *køretøjer, møbler og inventar*, *rejse mv.* (fx ophold og overnatning indland), *telefoni og datakommunikation* (fx telefoni og mobilt bredbånd) og *vagt og forsikring*.

Tabel A viser omfanget af ministeriernes indkøb for indkøbskategorier, som er tilknyttet én eller flere fællesstatslige indkøbsaftaler. Ministerier, der ikke bruger det fællesstatslige it-system IndFak, eller hvor væsentlige institutioner ikke bruger IndFak, indgår ikke i undersøgelsen (og derfor ikke i tabellen). Dette gælder Skatteministeriet, Forsvarsministeriet og Transportministeriet.

Tabel A
Ministeriernes indkøb i perioden 1. juli 2022 - 30 juni 2023 opgjort for indkøbskategorier, som er tilknyttet én eller flere fællesstatslige indkøbsaftaler

Ministerie	Antal indkøb	Indkøb i alt
Justitsministeriet	284.089	1.196.993.676 kr.
Finansministeriet	30.922	581.792.157 kr.
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	21.127	195.230.247 kr.
Udenrigsministeriet	22.689	191.388.345 kr.
Kulturministeriet	50.336	172.147.923 kr.
Erhvervsministeriet	20.097	130.239.478 kr.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	36.101	108.814.781 kr.
Børne- og Undervisningsministeriet	29.491	97.047.696 kr.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	13.899	85.480.320 kr.
Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet	4.215	79.867.017 kr.
Uddannelses- og Forskningsministeriet	13.728	71.714.858 kr.
Miljøministeriet	28.637	67.623.204 kr.
Beskæftigelsesministeriet	11.432	63.330.619 kr.
Social-, Bolig- og Ældreministeriet	18.012	62.049.093 kr.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	13.115	53.831.263 kr.
Kirkeministeriet	2.559	14.251.497 kr.
Økonomiministeriet	1.452	3.239.571 kr.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af data fra Økonomistyrelsen.

Vi har valgt de 5 ministerier med den største indkøbsvolumen i 2022 inden for indkøbskategorier, som er dækket af fællesstatslige indkøbsaftaler. Vi har fravalgt Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Udenrigsrigsministeriet, bl.a. fordi der i et vist omfang gælder særlige regler for disse ministeriers indkøb.

Udvælgelse af stikprøven

Vi har trukket stikprøven ved simpel tilfældig udvælgelse fra populationen, som omfatter de 5 ministeriers indkøb. Vi har trukket 120 indkøb fra hvert af de 5 ministerier – i alt 600 indkøb. Udvælgelsen sikrer, at vi får en repræsentativ stikprøve for hvert af de 5 ministeriers indkøb, og at alle ministeriernes indkøb i den valgte periode har lige stor sandsynlighed for at blive valgt. Stikprøvens størrelse er fastsat med et konfidensniveau på 95 % og en fejlmargen på højst 10 %.

Stikprøvegennemgang

Stikprøverne er gennemgået af Rigsrevisionen og af ministerierne ud fra de informationer om hvert indkøb, som er nødvendige for at opgøre ministeriernes varecompliance. Hvert indkøb er ved gennemgangen placeret i én af følgende 5 kategorier:

- 1) Varen er købt på en fælles indkøbsaftale.
- 2) Varen er købt uden for en fælles indkøbsaftale, og det er begrundet og dokumenteret hvorfor.
- 3) Varen er købt uden for en fælles indkøbsaftale, men det er ikke begrundet og dokumenteret hvorfor.
- 4) Varen findes ikke på en fælles indkøbsaftale.
- 5) Oplysninger om købet kan ikke fremfindes.

Ministerierne har selv i første omgang gennemgået og kategoriseret stikprøvernes indkøb. Vi har valgt denne fremgangsmåde, fordi nødvendige informationer ikke findes i systemer eller i registre, som vi kan tilgå. Dette har især været relevant i forbindelse med kategori 2, fordi dokumentationen for årsagen til at afvige fra aftalerne findes i institutionernes lokale systemer, som vi ikke har haft adgang til. Sammen med stikprøven fik ministerierne også en beskrivelse af kategoriseringen. Beskrivelsen fremgår af bilag 2.

Vi har efterfølgende gennemgået og taget stilling til, om vi er enige i ministeriernes besvarelse ud fra det fremsendte materiale, indkøbsaftalerne, indkøbsdata og fakturaerne i institutionernes lokale datawarehouse (LDV). Dette ligger til grund for vores endelige kategorisering af ministeriernes indkøb.

Stikprøveanalyse

Efter kvalitetssikringen af stikprøvegennemgangen har vi opgjort ministeriernes varecompliance. I opgørelsen indgår de 3 første af kategorierne. Kategori 1 og 2 indeholder indkøb, som er købt compliant, hvorimod kategori 3 er købt non-compliant. Kategori 4 og 5 er frasortet i stikprøven og indgår ikke i beregningerne af compliance.

De frasorterede indkøb medfører, at antallet af observationer i stikprøverne falder fra 600 til 353. Det varierer fra ministerie til ministerie, hvor mange indkøb der er frasortet. Dette påvirker konfidensintervallerne på en sådan måde, at jo mindre stikprøven er, desto bredere bliver konfidensintervallet (intervallet for tallet for compliancegraden). Frasorteringen har for nogle af ministerierne medført en usikkerhedsmargin på lidt mere end 10 %. På trods af frasorteringen er stikprøverne fra ministerierne repræsentative for ministeriernes indkøb.

Vi anvender i analysen et konfidensinterval med et signifikansniveau på 95 %. Dermed kan vi med 95 % sikkerhed sige, at resultaterne for den fulde population i hvert ministerie ligger inden for den nedre og den øvre grænse i konfidensintervallet.

Tabel B viser ministeriernes estimerede compliance og konfidensintervallerne for de 5 ministerier.

Tabel B
Estimeret compliance og konfidensintervaller for de 5 ministerier

Ministerie	Antal indkøb efter frasortering	Estimeret compliance	Nedre grænse i konfidensinterval	Øvre grænse i konfidensinterval
Finansministeriet	92	0,98	0,95	1,00
Justitsministeriet	74	0,95	0,89	1,00
Fødevareministeriet	60	0,82	0,72	0,91
Erhvervsministeriet	70	0,81	0,72	0,91
Kulturministeriet	57	0,74	0,62	0,85

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af stikprøvedata fra ministerierne.

Møder

Vi har holdt møder med Økonomistyrelsen om henholdsvis datagrundlaget og undersøgelsens tilrettelæggelse. På møderne drøftede vi bl.a., hvilken dokumentation der må forventes forelagt som grundlag for indkøbene, herunder om institutionerne bør dokumentere, når en vare er købt uden for en fællesstatslig indkøbsaftale. Økonomistyrelsen var enig i, at institutionerne som udgangspunkt bør dokumentere, når varer købes uden for aftalerne. Derudover har vi efter ønske holdt et møde med Rigspolitiet i forbindelse med gennemgangen af indkøbene, hvor vi drøftede dokumentationen af konkrete indkøb.

Kvalitetssikring

Undersøgelsen er kvalitetssikret via vores interne procedurer for kvalitetssikring, som omfatter høring hos de reviderede samt ledelsesbehandling og sparring med chefer og medarbejdere i Rigsrevisionen.

Standarderne for offentlig revision

Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, herunder standarderne for større undersøgelser (SOR 3). Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).

Bilag 2. Beskrivelse af kategorisering til brug for ministeriernes gennemgang af indkøb

Dette bilag viser en del af det materiale, som vi har sendt til ministerierne til brug for deres gennemgang af indkøbene i stikprøven:

Kategorisering af indkøbene

For hvert ministerie er der trukket 120 fakturalinjer simpelt tilfældigt, som skal gennemgås. På baggrund af gennemgangen af fakturalinjerne i stikprøven bedes I give hver fakturalinje én af følgende 5 kategorier:

- købt på en fælles indkøbsaftale
- begrundelse for køb uden for en fælles indkøbsaftale er dokumenteret
- udokumenteret køb uden for en fælles indkøbsaftale
- køb af varer, der ikke findes på en fælles indkøbsaftale
- oplysninger om købet kan ikke fremfindes.

Fakturalinjerne skal kategoriseres i Excel-filen med stikprøven. Kategoriseringen af hver fakturalinje skal dokumenteres. Den fremsendte dokumentation skal nemt kunne sammenholdes med den konkrete fakturalinje i stikprøven. Dette skal gøres ved at referere til fakturalinjens nummer i stikprøven.

I det modtagne ark med stikprøver finder I kolonnen Kategori. I denne kolonne skal I registrere den valgte kategori for fakturalinjen. I stikprøven finder I også kolonnen Note. Kolonnen kan bruges til at tage noter i forbindelse med sagsgennemgangen, men den skal ikke bruges til at skrive dokumentation i. Dokumentationen skal vedlægges separat.

En uddybende beskrivelse af de 5 mulige kategorier og de tilhørende dokumentationskrav følger nedenfor.

Table C
De 5 kategoriseringsmuligheder

1) Købt på en fælles indkøbsaftale	
Beskrivelse	Den købte vare findes på en fælles indkøbsaftale, og købet er foretaget på aftalen.
Eksempel	Den købte vare er en kontorstol, og den konkrete kontorstol findes på en fælles indkøbsaftale.
Opmærksomhedspunkter	<p>En fakturalinje kan kun kategoriseres som <i>købt på en fælles indkøbsaftale</i>, hvis det er muligt at referere til en konkret varelinje på en fælles indkøbsaftale. For at der er et match, skal varen altså være købt i den periode, aftalen har været gældende, og der skal være parametre som eksempelvis et identisk varenummer eller en passende produktbeskrivelse, der peger på, at den indkøbte vare findes på en fælles indkøbsaftale.</p> <p>Det er således ikke tilstrækkeligt, at varen er købt hos en leverandør, med hvilken der er indgået en fælles indkøbsaftale.</p>
Dokumentationskrav	I bedes henvise til den konkrete varelinje på den på indkøbstidspunktet gældende indkøbsaftale. Hvis I henviser til den udleverede katalogdata, skal henvisningen være til vare-id'et i IndFak (se kolonnen Ind-Fak_KatalogVarerID).
Yderligere bemærkning og erfaringer	
2) Begrundelse for køb uden for en fælles indkøbsaftale er dokumenteret	
Beskrivelse	Den købte vare findes på en fælles indkøbsaftale, men købet er ikke foretaget på aftalen. Det er dokumenteret, hvorfor det i det konkrete tilfælde ikke er sket. Det kan for eksempel være på grund af særlige behov eller krav, som varen på den fælles indkøbsaftale ikke har kunnet leve op til.
Eksempel	Der er købt en kontorstol, og der findes en fælles indkøbsaftale, som omfatter kontorstole. Der har dog været særlige krav til stolen, som ikke kan dækkes af en vare på en fælles indkøbsaftale. Det kan eksempelvis være, at brugeren af stolen har rygproblemer, og derfor skal have en særlig stol, som ikke findes på en fælles indkøbsaftale. Kontorstolen er derfor købt uden for aftalen, og begrundelsen herfor er dokumenteret i forbindelse med købet.
Opmærksomhedspunkter	<p>Der kan også være andre relevante årsager til, at varen ikke er købt på en fælles indkøbsaftale, selv om varen umiddelbart findes på en sådan aftale. Det der er væsentligt er, at årsagen er dokumenteret i forbindelse med købet.</p> <p>Dokumentationen skal findes enten i IndFak eller jeres respektive sagsstyrings-/journaliserings-systemer. I skal altså ikke søge efter dokumentation i Outlook eller lignende.</p>
Dokumentationskrav	I bedes sende den fremfundne dokumentation i sin helhed for alle de fakturalinjer i stikprøven, som I giver denne kategori.
Yderligere bemærkning og erfaringer	
3) Udokumenteret køb uden for en fælles indkøbsaftale	
Beskrivelse	Den købte vare findes på en fælles indkøbsaftale, men købet er ikke foretaget på aftalen, og årsagen herfor er ikke dokumenteret.
Eksempel	Der er købt en computerskærm. Computerskærme findes på en fælles indkøbsaftale, men der er købt en anden type computerskærm end dem, der findes på aftalen. Det er ikke dokumenteret, hvorfor der er købt en computerskærm, som ikke findes på aftalen.
Opmærksomhedspunkter	Denne kategori skal bruges i alle de tilfælde, hvor den specifikke vare eller en substituerbar vare findes på en fælles indkøbsaftale, men den købte vare ikke findes på en fælles indkøbsaftale, og hvor årsagen hertil ikke er dokumenteret i forbindelse med købet. Det vil sige i de tilfælde, hvor en vare, der ikke er købt på en fælles aftale, i princippet kunne være købt på en fælles aftale.
Dokumentationskrav	I bedes give en kort beskrivelse af, hvad der efter jeres vurdering er blevet købt.
Yderligere bemærkning og erfaringer	

Tabel C (fortsat)**De 5 kategoriseringsmuligheder**

4) Køb af varer, der ikke findes på en fælles indkøbsaftale	
Beskrivelse	Den købte vare findes ikke på en fælles indkøbsaftale, og købet er derfor ikke foretaget på en sådan aftale.
Eksempel	Den købte vare er et reklamebanner, som skal bruges i forbindelse med eksempelvis en rekrutteringsindsats. De fælles indkøbsaftaler omfatter ikke sådanne bannere, og derfor er der købt uden for aftalerne.
Opmærksomhedspunkter	<p>Denne kategori skal <i>kun</i> vælges, når der er købt en vare af en type, som ikke kan findes på en fælles indkøbsaftale.</p> <p>Kategorien skal derfor <i>ikke</i> vælges i de tilfælde, hvor der er købt en vare af en type, som findes på en fælles indkøbsaftale, men hvor købet ikke er sket på en fælles indkøbsaftale på grund af særlige behov eller krav. I disse tilfælde skal I <i>ikke</i> vælge "køb af varer, der ikke findes på en fælles indkøbsaftale", men i stedet vælge enten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dokumenteret køb uden for en fælles indkøbsaftale</i>, hvis det er dokumenteret i forbindelse med købet <p>Eller</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Udokumenteret køb uden for en fælles indkøbsaftale</i>, hvis det ikke er dokumenteret i forbindelse med købet.
Dokumentationskrav	For alle de fakturalinjer i stikprøven, som I giver denne kategori, bedes I give en kort beskrivelse af, hvad der efter jeres vurdering er blevet købt, og hvorfor det ikke har været muligt at købe på en fælles indkøbsaftale.
Yderligere bemærkning og erfaringer	
5) Oplysninger om købet kan ikke fremfindes	
Beskrivelse	<p>Denne kategori skal bruges, når én af 2 omstændigheder gør sig gældende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er ikke muligt at finde oplysninger om den pågældende fakturalinje i IndFak eller i jeres respektive sagsstyrings-/journaliseringssystemer. <p>Det er ikke muligt på baggrund af tilrådeværende oplysninger at vurdere, hvilken vare eller varetype der er blevet købt.</p>
Eksempel	Den pågældende fakturalinje kan ikke findes i jeres respektive journaliserings-/sagsstyringssystemer eller IndFak; eller der er ikke tilstrækkelige oplysninger knyttet til fakturalinjen til at vurdere, hvilken type vare der er blevet købt. Der er eksempelvis ingen brugbar beskrivelse, leverandør, UNSPSC-kode eller andet.
Opmærksomhedspunkter	Denne kategori skal <i>kun</i> bruges, når det på baggrund af tilrådeværende oplysninger er helt umuligt at finde fakturalinjen eller vurdere, hvad der er blevet købt. Hvis det er muligt at lave en kvalificeret vurdering af, hvad der er blevet købt, skal denne kategori således ikke vælges.
Dokumentationskrav	Giv en kort beskrivelse af årsagen til, at I ikke kan lave en kvalificeret vurdering af, hvad der er blevet købt. Hvis denne kategori er valgt, fordi I ikke kan finde sagen i IndFak eller jeres respektive journaliserings-/sagsstyringssystem, så angiv dette som en årsag.
Yderligere bemærkning og erfaringer	